

Dosarul nr. 3-5/22; (2-22000705-02-3-04012022)

H O T Ă R Ă R E
în numele Legii

09 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii
Grefier

Mira Ghenadie
Bostan Angela și Dașchevici Grigore
Cogîlnicean Inga, Trifan Valentina

examinînd în ședință publică acțiunea înaintată de Pogolșa Lilia către Autoritatea Națională de Integritate privind anularea Actului de constatare nr. 398/27 din 21 decembrie 2021, prin care s-a constatat încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese

c o n s t a t ă :

Pretențiile reclamantului:

La data de 29 decembrie 2021 Pogolșa Lilia a depus la Curtea de Apel Chișinău o cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate privind anularea actului administrativ individual defavorabil - Actul de constatare nr. 398/27 din 21 decembrie 2021, prin care s-a constatat încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, la data de 21.12.2021 de către inspectorul de integritate al Inspectoratului de Integritate al ANI, a fost emis Actul de constatare nr. 398/27, prin care se pretinde că Pogolșa Lilia, exercitând funcția de director interimar al Institutului de Științe ale Educației (în continuare IȘE), a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin nedeclararea în modul stabilit și termenul stabilit al conflictului de interese și nesoluționarea acestuia prin încheierea/semnarea contractului de achiziții nr. 27 din 09.12.2019 (servicii de coordonare a cercetătorului științific în cadrul studiilor postdoctorale, în sumă de 10680,00 lei) cu Pogolșa Lilia ca „Predator de servicii”, fiind semnat prin intermediul persoanei terțe de către directorul adjunct al Institutului.

Consideră reclamanta că a acționat în conformitate cu legislația în vigoare. În partea ce ține de corectitudinea încheierii contractului privind serviciile de cercetări științifice nr. 27 din 09.12.2019, încheiat între IȘE, în persoana directorului adjunct și Lilia Pogolșa, inclusiv prin prisma Legii nr.133/2016, contractul nominalizat a fost încheiat în scopul executării contractului nr. 1 PD-I din 27 februarie 2019 cu privire la finanțarea și executarea proiectului de cercetare postdoctorală, încheiat între Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare (Autoritate contractantă finanțatoare) în persoana Directorului general, MECC (Autoritate contractanta coordonatoare) în persoana Ministrului MECC și IȘE (Contractor) în persoana directorului interimar Lilia Pogolșa, prin care părțile și-au asumat obligația de finanțare, coordonare și executare a proiectului de cercetare postdoctorală.

Sușține reclamanta că, Anexa nr. 3 la contractul nr. 1 PD-I din 27 februarie 2019, conține un tabel, în care sunt indicate descifrări la devizul de cheltuieli pentru serviciile de cercetări științifice contractate. În tabelul menționat este indicat numele executorului care urmează să execute serviciile privind coordonarea proiectului de cercetare postdoctorală, acesta fiind reclamanta Lilia Pogolșa, desemnată în calitate de consultant științific. Suma remunerării pentru

aceste servicii a fost stabilită de aceleași autorități contractante, aceasta fiind în mărime de 10680,00 lei.

În scopul executării contractului menționat, IȘE urma să încheie un contract de acordare a serviciilor de cercetare privind coordonarea proiectului de cercetare postdoctorală cu reclamanta Lilia Pogolșa, în calitate de consultant științific.

Invocă reclamanta că, a considerat că nu va fi corect să semneze unipersonal contractul din numele IȘE și ea personal, astfel urmând să semneze contractul directorul adjunct al IȘE, investit la acea dată cu dreptul de a semna din numele directorului (Ord. nr. 2-20/G din 28.01.2019).

Relatează reclamanta că, acest drept nu era limitat în termen și nici situații anumite, fiind unul absolut, cu toate drepturile de director. Din acest motiv, contractul nr. 27 din 09. 12.2019 între Pogolșa Lilia și IȘE a fost semnat de directorul adjunct.

Făcând trimitere la prevederile art. 2 și 12 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, reclamanta a invocat că nici una din prevederile legale stabilite nu sunt aplicabile cauzei date.

Invocă reclamanta că, șeful ierarhic superior este Ministrul Educației, Culturii și Cercetării, care a semnat contractul nr. 1 PD-I din 27 februarie 2019 cu privire la finanțarea și executarea proiectului de cercetare postdoctorală, unde Lilia Pogolșa, directorul interimar al IȘE a semnat contractul, urmând totodată executarea activității de consultant științific prevăzută în conținutul acestui contract.

În așa mod, constată că șeful ierarhic superior, în persoana Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, cunoștea despre obligația reclamantei Pogolșa Lilia de a executa activitatea de consultant științific prin contract de prestare servicii, or, obligația de a raporta despre aceasta nemaifiind necesară.

Consideră reclamanta că, nu era în drept să nu încheie contractul nr. 27 din 09.12.2019, privind acordarea serviciilor de cercetare pe motiv că șeful ierarhic superior cunoștea despre necesitatea încheierii acestuia, mai mult un contract rezulta din altul.

Contractul nr. 27 din 09.12.2019 privind acordarea serviciilor de cercetare, nu prevede alte condiții decât contractul nr. 1 PD-I din 27 februarie 2019 cu privire la finanțarea și executarea proiectului de cercetare postdoctorală, fiind exact aceleași sume, termeni și părți ale contractului. Actul de primire-predare a serviciilor prestate în temeiul contractului nr. 27 din 09.12.2019, a fost semnat de directorul adjunct IȘE din aceleași motive ca și înșăși contractul, acest act fiind de fapt o constatare a finalizării proiectului de cercetare postdoctorală și confirmare a executării activității de consultant științific prevăzută în conținutul acestui contract.

Directorul adjunct, de fapt, este responsabil de cercetare, or, atribuțiile de funcție ale acestuia vizează nemijlocit coordonarea, monitorizarea și evaluarea activităților de cercetare în cadrul Institutului.

Consideră reclamanta că, Autoritatea Națională de Integritate la emiterea actului administrativ contestat, a încălcat normele procedurale.

Prima încălcarea a fost comisă la repartizarea sesizării, care conform prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 132/20016, urmând a fi repartizată în termen de cel mult o zi lucrătoare, fiind înregistrată la 09.07.2021, însă a fost repartizată spre examinare la 14.07.2021.

La fel, reclamanta consideră că de către inspectorul de integritate a fost încălcată procedura comunicării procesului-verbal privind inițierea controlului. Iar, din motiv că a fost informată cu întârziere despre procesul-verbal privind inițierea controlului, reclamantei i-a fost pus la dispoziție dosarul de control abia la data de 20.10.2021. Iar, pe tot parcursul controlului nu i-a fost asigurat dreptul la apărare și nici nu i-a fost adus la cunoștință acest drept.

Totodată, de către ANI a fost încălcat termenul de emitere a actului de constatare, în circumstanțele în care sesizarea a fost repartizată la data de 14.07.2021, conform art. 36 alin. (6) din Legea nr. 132/2016, Actul de constatare urma a fi emis în opinia reclamantei cel târziu la data de 15.10.2021, în timp ce acesta a fost emis la data de 21.12.2021, adică cu 67 de zile peste termenul stabilit la art. 37 alin. (6) din Legea nr. 132/2016.

Opinează reclamanta că, ANI a încălcat prevederile art. 22 din Codul administrativ, menționând că audierea reclamantei abia la data de 26.10.2021, este în exclusivitate din vina inspectorului de integritate, pe motiv că acesta a înștiințat reclamanta despre emiterea procesului-verbal privind inițierea controlului cu încălcarea termenului de 7 zile stabilit de lege.

Conform art. 20 alin. (1) Cod administrativ autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. ANI prin acțiunile sale ilegale a încălcat prevederile legale stabilite.

Consideră reclamanta că, ANI a încălcat prevederile art. 32 Cod administrativ, menționând că, reieșind din modul de repartizare a sesizării, comunicarea despre emiterea procesului-verbal de inițiere a controlului, necomunicarea privind publicarea acestuia pe pagina web a ANI și alte acte se poate concluziona că Autoritatea examinează cu lipsă de transparență procedura de control, sau acțiunile inspectorului de integritate denotă o lipsă totală de responsabilitate profesională.

Opinează reclamanta că, ANI a încălcat și prevederile art. 70 alin. (1) din Codul administrativ, nerespectând obligația de a înștiința reclamanta despre inițierea controlului în termenii stabiliți.

Luând în considerare circumstanțele de fapt, consideră reclamanta că în acțiunile sale lipsesc elementele constitutive a unei abateri prevăzute de Legea 133/2016. În același timp, reclamanta consideră ilegal Actul de constatare nr. 398/27 din 21.12.2021, pe motiv că acesta a fost emis cu încălcări grave de procedură.

Argumentele pârâtei:

La data de 21 ianuarie 2022 reprezentantul pârâtei Autoritatea Națională de Integritate a depus referință la cererea de chemare în judecată, solicitând respingerea acțiunii ca neîntemeiată (f.d. 22-27).

În motivarea poziției reprezentantul pârâtului a exprimat dezacordul cu argumentele invocate de reclamant în susținerea acțiunii, menționând că acestea sunt neîntemeiate. Cu referire la circumstanțele fondului cauzei, reprezentantul pârâtului nu consideră punctul de vedere al reclamantei ca fiind unul autoritar și întemeiat, or, cele invocate în cererea de chemare în judecată precum că prevederile legale stabilite nu sunt aplicabile cauzei date, în opinia pârâtului denotă faptul că partea reclamantă nu a pătruns în esența exigențelor legale prevăzute la art. 12 alin. (4) lit. a) și b) și art. 14 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 și/sau râvnește să ducă în eroare instanța de judecată, aducând în apărarea poziției sale argumente ce nu pot fi reținute ca fiind întemeiate și de netăgăduit.

Poziția participanților la proces în cadrul ședinței de judecată:

Reprezentantul reclamantei Pogolșa Lilia, avocatul Scorțescu Aureliu în ședința de judecată a solicitat admiterea acțiunii și anularea actului administrativ contestat.

Reprezentantul pârâtului Autoritatea Națională de Integritate, Sîmboteanu Dan, în cadrul ședinței de judecată a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

Aprecierea instanței:

Audiind participanții la proces prezenți în cadrul ședinței de judecată, studiind materialele dosarului și înscrisurile administrate, analizând argumentele expuse în cererea de chemare în

judecată și în referința depusă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău concluzionează că, acțiunea este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, din considerentele ce succed.

În privința admisibilității acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată reține următoarele.

Conform art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod. Totodată, art. 189 alin. (1) din Codul administrativ prevede că, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ reține că admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ este condiționată, inter alia, de revendicarea de către reclamant a încălcării unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice. La caz, aceste condiții sunt întrunite și în conformitate cu art. 39 din Codul administrativ.

Conform art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Actul de constatare nr. 398/27 din 21 decembrie 2021, emis de Autoritatea Națională de Integritate, prin care s-a constatat încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către reclamanta Pogolșa Lilia, este un act administrativ individual defavorabil.

Conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Totodată, art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ prevede că, actul administrativ individual defavorabil este actul care impune destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Art. 17 Cod administrativ prevede că, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă. Reclamantul revendică apărarea pe calea controlului judecătoresc a unui drept în sensul art. 17 Cod administrativ, și anume, dreptul de numire în funcție de judecător pînă la atingerea plafonului de vîrstă.

În conformitate cu prevederile art. 36 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, (1) Actele de constatare menționate la art. 34 alin. (1) și (2) pot fi contestate la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 30 de zile de la emitere, de către persoana supusă controlului, de către autorul sesizării sau de către persoanele menționate la art. 33 alin. (4) și (5), afectate nemijlocit de acesta. Prin urmare, acțiunea în contencios administrativ este înaintată de reclamant cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Art. 209 alin. (1) din Codul administrativ prevede că, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe

să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

Actul administrativ individual defavorabil contestat, a fost emis la 21 decembrie 2021, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă la Curtea de Apel Chișinău la data de 29 decembrie 2021, fapt care denotă respectarea termenului de înaintare a acțiunii de către reclamant.

Acțiunea înaintată de către reclamant reprezintă o acțiune în contestare în conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) lit. a) Codul administrativ. Or, elementul central al obiectului acțiunii în contestare constă în anularea în tot sau în parte a actului administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ consideră că motive de inadmisibilitate în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, în privința acțiunii înaintată de Pogolșa Lilia, nu se regăsesc.

În privința fondului acțiunii în contenciosul administrativ, instanța de judecată reține următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit. a)–e).

Conform art. 21 din Codul administrativ (principiul legalității), autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decît în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

Totodată, art. 36 în coroborare cu prevederile art. 21 din Codul administrativ, reglementează principiul supremației dreptului. În esență, supremația dreptului constă în aceea că instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sînt considerate valori supreme și sînt garantate de stat. Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Astfel, conform jurisprudenței CtEDO instanța de judecată, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis v. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În baza art. 219 alin.(1) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Conform art. 220 alin. (1) Cod administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87-93, iar potrivit art. 221 alin. (1) al aceluiași act normativ, autoritățile publice sunt obligate să prezinte instanței de judecată, concomitent cu referința, dosarele administrative. La solicitarea instanței de judecată, autoritățile publice sunt obligate să prezinte suplimentar și alte documente pe care le dețin, inclusiv cele electronice, și să

acorde informații.

În virtutea art. 93 Cod administrativ, care stabilește sarcina probațiunii, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sânt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Din actele cauzei rezultă că, reclamanta Pogolșa Lilia a fost numită în funcție de director al Institutului de Științe ale Educației începând cu 14 ianuarie 2014, în baza contractului individual de muncă nr. 02 din 14 ianuarie 2014, pe un termen de 5 ani (f.d. 24, dosar administrativ), după care au intervenit următoarele modificări în raporturile de muncă ale subiectului controlului:

- prin ordinul nr. 19p din 10.01.2019 emis de Ministerului Educației, Culturii și Cercetării a fost încetat contractul de muncă nr. 02.01.2014, încheiat cu dna Pogolșa Lilia, director al Institutului de Științe ale Educației (f.d. 26, dosar administrativ);
- prin ordinul nr. 30p din 14.01.2019 emis de Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, dna Pogolșa Lilia a fost numită în funcție de director interimar al Institutului de Științe ale Educației începând cu 15.01.2019 până la desemnarea în bază de concurs a directorului instituției (f.d. 26 verso, dosar administrativ);
- prin ordinul nr. 1421-p din 17.11.2020 emis de Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, au fost suspendate raporturile de muncă a directorului interimar al Institutului de Științe ale Educației pe perioada exercitării de către dna Pogolșa Lilia a funcției de ministru al Educației, Culturii și Cercetării (f.d. 27, dosar administrativ);
- prin ordinul nr. 1160-p din 09.08.2021 emis de Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, a fost încetat mandatul de ministru al MECC din data de 06.08.2021 și reluată, începând cu 09.08.2021, exercitarea funcției de director interimar al Institutului de Științe ale Educației până la desemnarea în bază de concurs a directorului instituției (f.d. 27 verso, dosar administrativ).

La 09 iulie 2021 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. 5839, cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către Pogolșa Lilia, director interimar al Institutului de Științe ale Educației (f.d.1-2, dosar administrativ)

La 14 iulie 2021, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sesizarea a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, fiind-i atribuit nr. de dosar - 20210229002 (f.d. 3, dosar administrativ).

Potrivit pct. 3 din statutul Institutului, aprobat de Consiliul științific al IȘE nr. 6 din 29 iunie 2017, fondator al instituției este Guvernul RM.

Conform pct. 49, pct. 50 și pct. 52 din același Statut, conducerea Institutului include funcțiile de director, directori adjuncți, secretarul științific, conducerea operativă a Institutului este exercitată de către director, asistat de directori adjuncți, cu sprijinul Consiliului de administrație, directorul, în limitele competențelor sale și în conformitate cu legislația în vigoare, exercită următoarele funcții: realizează managementul Institutului și asigură funcționarea lui eficientă în baza Statutului; b) gestionarea fondurilor fixe și circumstanțe ale Institutului, ordonează finanțele, încheie contracte, eliberează procuri, deschide conturi în instituțiile bancare.

Prin urmare, în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1), lit. e) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, Pogolșa Lilia are calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale, drept urmare a exercitării funcției de director al instituției publice (IȘE).

La data de 23 iulie 2021 Autoritatea Națională de Integritate a întocmit procesul-verbal de

inițiere a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese de către Pogolșa Lilia (f.d. 10-11).

Procesul-verbal a fost adus la cunoștință Liliesi Pogolșa la data de 09.08.2021, fapt confirmat prin copia avizului de recepție anexat la dosar (f.d. 12).

La data de 06 septembrie 2021 ANI a expediat în adresa Liliesi Pogolșa o scrisoare, prin care a solicitat expunerea punctului de vedere asupra legalității încheierii și semnării de către dânsa a contractului de achiziție nr. 27, precum și dacă a declarat sau nu conflictele de interese reale, care au apărut în momentul semnării actului în cauză (f.d. 20, dosar administrativ).

La data de 25 octombrie 2021 Pogolșa Lilia a expediat în adresa Autorității Naționale de Integritate, prin intermediul poștei electronice, poziția scrisă referitor la circumstanțele invocate în sesizare, anexând și copiile actelor care în opinia sa sunt relevante și arată netemeinicia celor invocate în sesizare (f.d. 48, dosar administrativ).

La data de 21 decembrie 2021 Autoritatea Națională de Integritate a emis Actul de constatare nr. 398/27, prin care a decis:

„1. Se constată că dna Pogolșa Lilia, exercitând funcția de director interimar al Institutului de Științe ale Educației a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin nedeclararea în modul stabilit și termenul stabilit a conflictului de interese și nesoluționarea acestuia prin încheierea/semnarea a contractul de achiziție nr. 27 din 09.12.2019 (servicii de coordonare a cercetătorului științific în cadrul studiilor postdoctorale, în sumă de 10.7 mii lei) cu dna Pogolșa Lilia ca „Prestator de servicii”, fiind semnat prin intermediul persoanei terțe de către directorul adjunct al Institutului” (f.d. 88-91, dosar administrativ).

Actul de constatare a fost comunicat Liliesi Pogolșa la data de 30 decembrie 2021, fapt confirmat prin copia avizului de recepție anexat la dosar (f.d. 87, dosar administrativ).

La data de 29 decembrie 2021 Pogolșa Lilia a înaintat cerere de chemare în judecată către Autoritatea Națională de Integritate, solicitând anularea Actului de constatare nr. 398/27 din 21 decembrie 2021, prin care s-a constatat încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese.

În contextul pretențiilor deduse judecătii, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ subliniază că, în conformitate cu prevederile art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, conflict de interese este situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii; iar, interes personal este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

Conform art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemată să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct (acte juridice) sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Probatoriul cauzei denotă că, în perioada în care Pogolșa Lilia deținea funcția de director interimar al Institutului de Științe ale Educației, și anume la data de 09 decembrie 2019, între Institutul de Științe ale Educației, prin intermediul directorului adjunct Bucun Nicolae, în calitate

de „autoritatea contractantă” și persoana fizică Pogolșa Lilia, în calitate de „Prestatorul de servicii”, a fost încheiat contractul nr. 27 de achiziționare a serviciilor de valoare mică, servicii de cercetări științifice (f.d. 29-30, dosar administrativ).

În conformitate cu prevederile art. 12 alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016 (în redacție la data încheierii contractului de achiziție),

(4) În cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat:

a) să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află;

b) să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.,

Raportând cadrul legal citat la circumstanțele speței, Colegiul consideră că Autoritatea Națională de Integritate just a concluzionat că, reclamanta Pogolșa Lilia exercitând funcția de director interimar al Institutului de Științe ale Educației a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese.

Or, reclamanta Pogolșa Lilia, deținând calitatea de subiect al declarării și aflându-se în exercițiul funcției de director interimar în cadrul instituției cu care a încheiat contractul din nume propriu ca persoana fizică, având calitatea contractuală de prestator de servicii, avea prezent interesul personal rezultat din contractarea sa prin intermediul persoanei terțe (directorul adjunct Bucun Nicolae) pentru acordarea serviciilor de coordonare a cercetătorului științific în cadrul studiilor postdoctorale contra plată în mărime de 10 680 lei. Cu toate că, în conformitate cu art. 12 alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016, Pogolșa Lilia, exercitând funcția de director interimar al Institutului de Științe ale Educației, era obligată să informeze organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe (la caz, prin intermediul directorului adjunct, Nicolae Bucun), actul juridic (contractul nr. 27 din 09.12.2019), să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.

Colegiul apreciază critic argumentele reclamantei că, nu a fost necesară raportarea situației create șefului ierarhic superior, în persoana Ministrului Educației, Culturii și Cercetării, deoarece acesta cunoștea despre obligația reclamantei Pogolșa Lilia de a executa activitatea de consultant științific prin contract de prestare servicii. Or, art. 12 alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016, prevede expres care anume acțiuni urmează a fi întreprinse de subiectul declarării în cazul apariției unui conflict de interese real, acesta fiind prin lege obligat să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află.

La dosar însă, lipsesc careva probe în acest sens, adică că Pogolșa Lilia a informat Ministerul Educației, Culturii și Cercetării despre conflictul apărut. Or, anume Ministerul Educației, Culturii și Cercetării urma să soluționeze conflictul apărut, luând o decizie asupra chestiunii, cine va fi împuternicit să semneze contractul nominalizat din numele Institutului de Științe ale Educației, o astfel de competență nu aparținea lui Pogolșa Lilia în situația creată, reclamanta conștient încălcând prevederile normei legale enunțate.

Respectiv, fiind în prezența elementelor constitutive ale conflictului de interese, prin Actul de constatare nr. 398/27 din 21 decembrie 2021, inspectorul de integritate just a dispus

constatarea încălcării regimului juridic al conflictelor de interese de către Pogolșa Lilia, exprimată prin nedeclararea și nesoluționarea în termenul și modul stabilit de lege a conflictelor de interese apărute.

Colegiul apreciază critic argumentul reclamantei că, Actul de constatare urmează a fi anulat, deoarece a fost emis cu încălcarea procedurii, și anume: încălcarea termenului de repartizare a sesizării; încălcarea termenului de comunicare a procesului-verbal cu privire la inițierea controlului; audierea reclamantei cu întârziere.

Cu referire la termenul de repartizare a sesizării, Colegiul menționează că, într-adevăr, art. 30 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 stabilește că: (1) Sesizările depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice, precum și cele din oficiu se înregistrează în termen de cel mult o zi lucrătoare și se repartizează aleatoriu, în ziua înregistrării, prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, însă, Legea nu stabilește sancțiuni pentru încălcarea acestui termen, care ar duce la anularea actului de constatare.

Cu atât mai mult, Colegiul consideră că prin prisma principiului proporționalității, încălcarea termenului de repartizare a sesizării cu 2 zile, nu poate fi apreciată ca încălcare care ar duce la anularea întregii proceduri, cât și a actului de constatare, or, circumstanțele descrise ar putea servi, de exemplu, temei de inițiere a procedurii disciplinare interne în cadrul instituției, pentru a stabili din care motive persoana responsabilă de repartizarea sesizărilor a omis/a încălcat termenul stabilit de Lege.

Cu referire la termenul de comunicare a procesului-verbal cu privire la inițierea procedurii de control, Colegiul menționează următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016, (1) În termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării depuse de o persoană fizică sau persoană juridică, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului averii și al intereselor personale. (2) Procesul-verbal prevăzut la alin.(1) se publică pe pagina web oficială a Autorității în cel mult 7 zile de la emitere și se comunică subiectului vizat.

Așadar, în speță, procesul-verbal de inițiere a controlului a fost emis la 23 iulie 2021, adică peste 9 zile de la data repartizării sesizării, fiind recepționată de Pogolșa Lilia la data de 09 august 2021, toate acțiunile fiind efectuate în interiorul termenului de 30 de zile stabilit de art. 31 din Legea nr. 132/2016.

Prin urmare, Colegiul nu a constatat în acțiunile inspectorului de integritate, la capitolul dat, a cărorva încălcări care ar duce la anularea procedurii de control.

Colegiul respinge ca nefondat argumentul reclamantei că, Actul de constatare urmează a fi anulat ca fiind emis cu încălcarea procedurii, deoarece inspectorul de integritate a încălcat termenul de efectuare a controlului, reglementat de art. 37 alin. (6) din Legea nr. 132/2016.

Or, alin. (6) din art. 37 al Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a fost introdus prin Legea nr. 130/2021 pentru modificarea unor acte normative, intrând în vigoare la data de 29.10.2021, în timp ce, în speță, controlul privind respectarea regimului juridic al conflictului de interese a fost inițiat în privința reclamantei prin proces-verbal de inițiere a controlului nr. 591/27 din 23 iulie 2021, la sesizarea depusă la 09 iulie 2021. Prin urmare, prevederile normei legale enunțate, nu sunt aplicabile în speță, acestea neavând caracter retroactiv, procedura administrativă fiind reglementată de normele legale în vigoare la data inițierii acesteia.

Analizând circumstanțele cauzei în coroborare cu normele legale care reglementează activitatea Autorității Naționale de Integritate și procedura efectuării controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese de către subiectul declarării averii și intereselor personale, Colegiul judiciar a stabilit că actul administrativ individual defavorabil contestat, a fost emis cu respectarea procedurii, fiind luate în considerare toate faptele relevante, cu aplicarea corectă a normelor materiale, fiind legal în fond.

Generalizând circumstanțele descrise în coraport cu normele legale aplicabile speței, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide necesară adoptarea unei soluții de respingere ca neîntemeiată a acțiunii în contestare, depusă de Pogolșa Lilia.

În conformitate cu art. 224 alin. (1) lit. f), 244-245 Codul administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se respinge ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Pogolșa Lilia către Autoritatea Națională de Integritate privind anularea Actului de constatare nr. 398/27 din 21 decembrie 2021.

Hotărîrea este executorie de la emitere, dar cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Curții de Apel Chișinău.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la Curtea de Apel Chișinău.

Președintele ședinței, judecătorul

Mîra Ghenadie

Judecătorii

Bostan Angela

Dașchevici Grigore